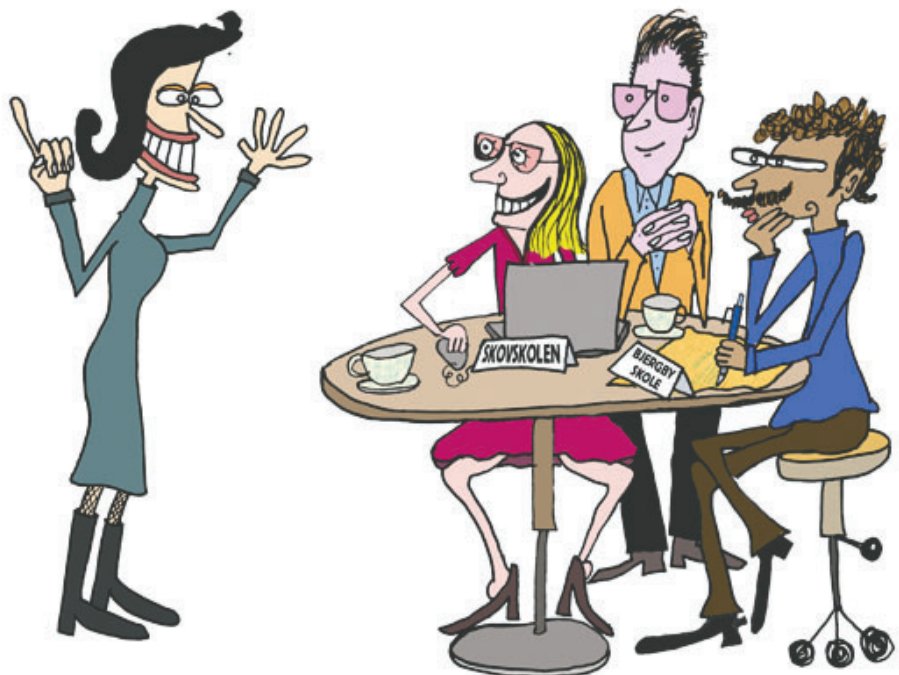

Ny fagkultur styrker sprogfagene

I et omfattende pilotprojekt bliver fremmedsproglærere kompetenceudviklet ved at skabe et nyt koncept i et fællesskab mellem vejledere og sproglærere. 23 skoler fordelt på fem kommuner deltager i projektet, og skolelederne oplever, at det både højner fagligheden og gavner kvaliteten i sprogundervisningen.

Gennem kompetenceudviklende aktiviteter og netværk får sproglærerne i engelsk, fransk og tysk i projektet "Fremmedsprog, forandring og forankring" en solid fagdidaktisk opkvalificering og adgang til nye værktøjer til undervisningen og til arbejdet med elevernes sprogtilegnelse og sproglige progression.

Det treårige pilotprojekt er initieret af Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCCF) og har været i gang i lidt over et år på fire skoler i Ballerup, tre skoler på Bornholm, syv skoler i Kolding, fire skoler i København og fem skoler i Aalborg. Kort fortalt handler projektet om at kompetenceudvikle fremmedsproglærere ved at skabe et nyt koncept, som i vid udstrækning er drevet af nye kommunale netværk for fremmedsprogvejledere og af læringsfællesskaber for frem-

medsproglærerne ude på de deltagende skoler. Begge grupper står på et fundament af viden, som de har tilegnet sig gennem en ny fremmedsprogvejlederuddannelse med tilhørende fagdidaktiske forløb for alle sproglærerne inden for emnerne flersprogethed, ordforrådstilegnelse, mundtlighed, funktional grammatik og interkulturel kompetence.

Kæmpe boost til sproglærere

Henriette Kaspersen er pædagogisk leder af udskolingen på Måløvhøj Skole i Ballerup og selv uddannet sproglærer. Sammen med resten af skolens ledelse har hun deltaget i det første fagdidaktiske forløb, der har været. At skolen er med i projektet, giver ifølge hende et nyt fokus på sprogfagene, som har stor betydning for såvel lærerne som skolen, der fra næste skoleår også udbyder fransk:

- Dette projekt er for hele skolen, og alle i ledelsen bakker op og følger det nøje. Potentialiet i at uddanne fremmedsprogsvejledere og dermed alle sprogslærere på en skole er, at vi får et fælles didaktisk sprog om det at lære sprog og et fælles sprog- og grammatiksyn, som udspringer af solid forskning. Fremmedsprogsområdet har været nedprioriteret i flere år, og det gik yderligere hårdt ud over særligt tysk i forbindelse med corona. Projektet giver sprogfagene en større synlighed både på skolen og i kommunen - og ikke mindst en stor empowerment af sprogslærerne, som får fælles indsigter og nye muligheder for at skabe en fagkultur, hvor de arbejder sammen både i og mellem sprogfagene. Deres viden kan oplagt også tænkes ind i samarbejder og forløb med kolleger i skolens andre fag, siger Henriette Kaspersen.

Sammen om projektet

At skolen er sammen om projektet, ser Henriette Kaspersen også et stort potentiale i. Det bidrager til et større fagligt fællesskab og kan derfor måske også flytte på de siloer, der er mellem sprogfagene, så lærerne fremover ser sig som fremmedsproglærere og ikke som henholdsvis engelsklærere, tysklærere eller fransklærere.

På Vodskov Skole i Aalborg er man også optaget af, at fremmedsprogene har relevans i skolen, og at et internationalt mindset er vigtigt for elevernes læring. Kommunen har i flere år haft strategisk fokus på fremmedsprog, hvilket deltagelsen i dette projekt er med til at støtte yderligere. Det mener skolens leder af den yngste afdeling (0.-6. klasse), Lene Fligor:

- Vi sprang med i projektet med det samme, da muligheden kom. Vi skal være gode til sprog i Danmark og styrke det globale, hvilket sprogfagene i høj grad bidrager til. Vores fremmedsproglærere oplever nu et fælles ståsted og kommer til at dele en ny didaktisk viden, som højner fagligheden og gavner kvaliteten i sprogundervisningen til glæde for vores elever og deres læring. Det er enormt relevant. Når en enkelt lærer eller to har været på kursus, smitter det som regel kun af på den enkeltes undervisning. I projektet er styrken, at alle får det samme løft, ligesom vejlederen kan igangsætte fælles tiltag og understøtte aktionslæringsforløb. På tværs af yngste og ældste afdeling har lærerne fået et rum, de kan træde ind i og arbejde i sammen. Det giver os som skole gode forudsætninger for at rykke ved skolekulturen, løfte læringspotentialer og skabe bedre

Bag om projektet

"Fremmedsprog, forandring og forankring" er et treårigt pilotprojekt (2021-2023), hvis sigte er at udvikle og afprøve et nyt koncept for kompetenceudvikling af fremmedsproglærere i grundskolens sprogfag; engelsk, tysk og fransk. Det ledes af Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCCF) med deltagelse af i alt 23 skoler i Ballerup Kommune, Bornholms Regionskommune, Kolding Kommune, Københavns Kommune og Aalborg Kommune.

Undervejs uddannes 30 sprogslærere (1-2 per skole) til fremmedsprogsvejledere, som opnår kompetencer i, hvordan de kan koordinere sprogområdet, vejlede, rådgive og yde sparring til deres kolleger. Skolernes næsten i alt 300 øvrige sprogslærere opkvalificeres sideløbende skolevis med fem fagdidaktiske forløb i projektperioden, hvor de kommende vejledere også deltager. Sammen indgår de i et læringsfællesskab understøttet af skoleledelsen på den enkelte skole. Fremmedsprogsvejlederne har fra projektets start desuden også indgået i et kommunalt netværk på tværs af skolerne, som faciliteres af en kommunal konsulent.

Projektet er støttet af A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til almene Formaal samt af kommunerne og NCCF, som bidrager med midler til udviklingen af uddannelsen og undervisningsforløbene.

Bag om uddannelsen

Uddannelsen er udviklet i et samarbejde mellem Københavns Professionshøjskole, UC SYD, Via University College, Aarhus Universitet, Københavns Universitet, Roskilde Universitet og Syddansk Universitet.

Ny godkendt uddannelsesretning

Ønsker din skole også at styrke sprogfagene, udbydes uddannelsen, som er udsprunget af dette pilotprojekt, nu også til fremmedsproglærere på andre grundskoler og på gymnasier. Sprogfagsvejlederuddannelsen er netop godkendt som ny uddannelsesretning på den pædagogiske diplomuddannelse og består af tre moduler à 10 ECTS. Modul 1 udbydes af Københavns Professionshøjskole, UC SYD og VIA University College med opstart i september 2022.

Find link til, hvor du kan finde flere informationer om projektet og om sprogfagsvejlederuddannelsen, på: www.skolelederforeningen.org/plenumlink

- › progression, for eksempel i arbejdet med elevernes sprogfærdigheder, siger Lene Fligor.

Ifølge hende skal den viden, som sprog lærerne i engelsk og tysk på Vodskov Skole opnår, også deles med de skoler i distriktet, som ikke er med i projektet. I dette arbejde får skolens fremmedsprogsvejleder også en vigtig rolle, som ledelsen vil støtte op om. Lene Fligor håber også, at andre skoler vil tage godt imod den nye uddannelsesretning "sprog fagsvejleder", som er udsprunget af dette projekt og nu udbydes af tre professionshøjskoler. En større udbredelse vil nemlig kunne løfte området markant på nationalt plan.

Styrkelse af skolens profil

På Rådmandsgades Skole i København oplever skoleleder Martin Wåhlin den samme udvikling som i Ballerup og Aalborg. Et øget fagfagligt fokus samler lærerne og giver dem nye muligheder for sparring og samkørende initiativer på tværs af skolens sprogfag og trin. Han er ligeledes enig i, at både skolens kultur og profil bliver styrket af at være med:

- Vi får kastet lys på fremmedsprogområdet og skabt en interesse, som samtidig viser, at sprog er vigtige på skolen - både over for lærerne, børnene og deres forældre. At der arbejdes med samme tilgange og sprogsyn, som lærerne kan integrere på tværs af sprogene, er styrken i dette projekt. Det er virkelig skruet godt og professionelt sammen, siger Martin Wåhlin.

Men han ser også interessante perspektiver, når det handler om at tiltrække nye sprog lærere til skolen, ligesom skolens kommende fremmedsprogsvejleder bliver et stort aktiv internt på skolen:

- Lærerdækningen i sprogfagene halter allerede flere steder, og fremtiden ser ikke

Lektor i tysk ved UC Syd, Karen Margrethe Aarøe, taler om mundtlighed i sprogundervisningen til de kommende fremmedsprogsvejledere i projektet Fremmedsprog, forandring og forankring.

just lovende ud. Selv har vi haft vanskeligt ved at finde tysklærere. At sprog nu har særlig opmærksomhed hos os, vil potentielt kunne gøre os endnu mere attraktive. Og med fremmedsprogsvejlederen får både sprogfagene, skolens lærere og ledelse en resurseperson og sparringspartner, som bliver en del af skolens vejlederforum (læsevejledere, LKT-vejledere, matematikvejledere, trivselsvejledere og så videre) og kommer med en læring, som potentielt kan flytte noget i forhold til skolekulturen, og hvordan vi arbejder med sprog hos os. Faglig vejledning af lærerkolleger er ikke det nemmeste. Derfor er det også vigtigt, at vi i ledelsen deltager i projektet og bakker denne proces maksimalt op.

Vil vende historien

Skoleledernes oplevelse af og syn på perspektiverne i projektet glæder centerledelsen i NCFE:

- Fremmedsprog fagernes lidelseshistorie, ikke bare i grundskolen, men i hele uddannelsessystemet, kender vi alle til bevidstløshed. Men med inspiration fra naturfagene ønsker vi i dette projekt netop at vende historien og få øget fokus på sprogfagene i skolen, forandre og ikke mindst styrke og forbedre fremmedsprogundervisningen og fagkulturen med et tilbud, der giver sprog lærerne den fagdidaktiske opkvalificering, de selv har efterspurgt - og som nu via uddannelsesretningen sprog fagsvejleder også kan udbredes til andre grundskoler og ungdomsuddannelser. Alt sammen til glæde for eleverne. Selvom projektet kom lidt hurtigt fra start, viser alle deltagere en enorm velvilje, som giver projektet stor medvind. Og de kompetenceudviklende aktiviteter, som varetages af undervisere fra professionshøjskoler og universiteter, bliver godt modtaget i lærernes feedback. Det er bare så godt, siger Hanne Wachter Kjærgaard og Mette Skovgaard Andersen, centerledere i NCFE. ☺

"Vi får kastet lys på fremmedsprogområdet og skabt en interesse, som samtidig viser, at sprog er vigtige på skolen"

Martin Wåhlin

Skoleleder, Rådmandsgades Skole

Morten Moesgaard Sørensen er kommunikationskonsulent på Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCFE)